

Skolekommissionens 25 Medlemmer var de 22 Folk, der havde haft med Skolens Arbejde at gøre. Han sagde det, som om det skulde bevise, at saa kunde Kommissionens Arbejde ikke underkastes nogen som helst Kritik. Nu har jeg selvfølgelig den dybeste Respekt for Skolens Folk og navnlig, naar de sidder i Kommissioner, men jeg synes, at man ofte, naar man skal nedsætte Kommissioner angaaende Skolespørgsmaal, glemmer, at der er en anden Part, Forældrene, som ogsaa har Ret til at tale med, om hvorledes Skolens Arbejde skal foregaa. De har Ret ikke blot, fordi det dog er dem, der skal betale, men ogsaa fordi det er dem, der i 7 Aar skal betro Skolen deres Børn, og det er dog et Offer, der har nogen Betydning. Derfor bør Forældrene tages med paa Raad ved Ordningen af dette Forhold.

Jeg har al Respekt for Lærerforeningen og ogsaa for, hvad der kommer frem paa Aars- og Ombudsmøderne, men jeg vil dog sige, at jeg falder ikke ned i Forundring, fordi Lærerforeningen har udtalt, at saaledes ønsker man det gennemført. Der har været adskilligt af dette, at, naar Lærerforeningen har talt, har Kalifen talt, og Kalifens Ord er Visdom, som vi alle har at bøje os for. Det kan jeg absolut ikke anerkende.

En anden Ting, der ogsaa er af overordentlig stor Betydning for, at Skolens Arbejde kan lykkes, er, at der er den mest ubetingede Frihed, kan jeg godt sige, i alt Fald den størst mulige Frihed for Læreren til at undervise, som hans Evner og Anlæg er til. Er der noget Sted, hvor man skal frygte Uniformering, er det i Skolen og i det hele i alt aandeligt Arbejde. Jeg er heller ikke nogen Tilhænger af Uniformering rent økonomisk, men det er dog værre paa det aandelige Omraade. Vi skal derfor, naar vi lovgiver om Skoletilsynet, være uhyre varsomme med at lægge Hindringer i Vejen for den enkelte Lærers personlige Maade at undervise paa.

Naar vi staar overfor et Lovforslag som dette, og i det hele, naar vi staar overfor et hvilket som helst Lovforslag, kan der være god Grund til, før vi lovgiver, at spørge: Er der nu ogsaa noget virkeligt Krav om en saadan Lovgivning? Jeg tror ikke, at Rigsdagens Anseelse vil tage nogen Skade, om vi en Gang imellem lidt kraftigere end nu vilde overveje dette Spørgsmaal, inden vi lovgiver. Er der da noget Krav i den store Befolkning om at faa en Ændring her? Ud fra min Erfaring vil jeg dristigt hævde, at der absolut ikke er noget saadant

Krav. Der er ganske vist et Krav, men det er rejst af Lærerforeningen eller rettere en Del af Lærerne, jeg kender mangfoldige Lærere, der slet ikke vil være med til de her foreslaaede Reformers, Men hvad Forældrene angaar, saa har jeg endnu ikke hørt den første, der har rejst det Krav, og dog maa vi ved et saa vigtigt Spørgsmaal som en Omordning af Skoletilsynet være klare over, om Forældrene, der har Børnene, og som skal betale, hvad det koster, virkelig kræver en Forandring. Det er for mig en ret væsentlig Faktor, naar vi staar overfor Overvejelser med Hensyn til Skolens Tilsyn og Styrelse, hvordan man stiller sig ude over Landet. Var der et virkeligt Krav, ja, saa skulde jeg gerne gaa med til Forandringer, saa kunde vi maaske forhandle om Sagen. Men saa længe det Krav ikke er til Stede, synes jeg ikke, der er nogen som helst Rimelighed i at tage et saadant Arbejde op. Naturligvis, hermed skal ingenlunde være sagt, at der ikke kan være enkelte Ting, som burde ændres, men i det store og hele befunder jeg mig udmærket godt under den Tilstand, vi har, og det er min Overbevisning, at det gør Befolkningen ude over Landet ogsaa.

Der er her stillet Forslag om Ændringer i Skolens Tilsyn, i Skolekommissionernes Sammensætning og om Indførelse af Amtsskolekonsulenter. Med Hensyn til Skolekommissionernes Sammensætning ved jeg godt, at det har vakt en Del Forargelse, navnlig i vor demokratiske Tid, at der er et selvskrevet Medlem af Skolekommissionen. I vor demokratiske Tid skal alle jo vælges — det skulde slet ikke undre mig, om vi i Løbet af et Aars Tid eller to kom til at staa overfor et Forslag om, at der ogsaa skulde være almindeligt Valg af Skorstensfejere ude i Sognene. Men jeg tror, at det ærede Medlem Hr. H. P. Hansen har nogen Ret i den Betragtning, at vi skal ikke have flere Valg end højst nødvendigt, og jeg finder, at det absolut ikke er nødvendigt, i det her omhandlede Tilfælde. Jeg skal indrømme, at det kan være uheldigt, at Præsten er født Formand for Skolekommissionen, og jeg skal være villig til at gaa med til, at han kun kommer ind som almindeligt Medlem, saa man kan vælge til Formand, hvem man vil. Men det er dog nu saaledes ude over Landet, at der mellem Lærerne og Præsterne er et ganske godt Samarbejde, og der er ikke noget som helst Ønske i Befolkningen om at faa Præsten ud; der er endogsaa mange Steder, hvor man sætter overmaade stor Pris paa at beholde ham, og saalænge Forholdene ligger saaledes,